

ಕಠೋಪನಿಷತ್ತಿನಲ್ಲಿಯ

(೧—೩—೧೩)

ಅಧ್ಯಾತ್ಮಯೋಗ

ಅಥವಾ

ನಿದಿಧ್ಯಾಸ.

ಲೇಖಕ :

[illegible]ವರಾಯ ಕುಲಕರ್ಣಿ

(ಹೊಂಬಳ)

ಬೆಲೆ : ನಾಕಾಣೆ

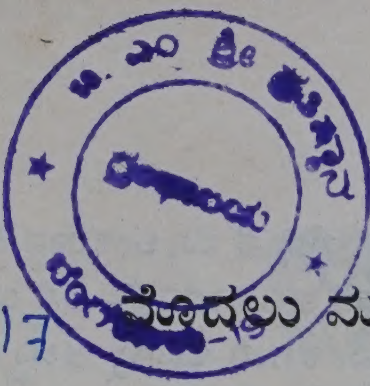
[illegible]ರೋಹಿತ್ ಪವರ್ ಪ್ರೆಸ್, ಬೆಂಗಳೂರು-2

ಅರಿಕೆ

ಶ್ರೀಶ್ರೀ ಸಚ್ಚಿದಾನಂದೇಂದ್ರ ಸರಸ್ವತೀ ಮಹಾಸ್ವಾಮಿಗಳವರ (ಅಧ್ಯಾತ್ಮ ಪ್ರಕಾಶ ಕಾರ್ಯಾಲಯ ಹೊಳೆನರಸೀಪುರ) ಅನುಗ್ರಹದಿಂದ ಗ್ರಹಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಶ್ರೀ ದೇವರಾಯರು ಬೆಂಗಳೂರು ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಪುರದ ಪರಮಾರ್ಥವಿಚಾರ ಸಂಘದ ಆಶ್ರಯದಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಕಠೋಪನಿಷತ್ತಿನ ಭಾಷ್ಯೋಪನ್ಯಾಸದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸಿದ್ದರು. ತಮ್ಮ ಸ್ವಂತ ಮನನಕ್ಕಾಗಿಯೂ ಶ್ರೋತೃಗಳ ಉಪಯೋಗಕ್ಕಾಯೂ ಹೊರಪಡಿಸಿದ ಈ ಚಿಕ್ಕಹೊತ್ತಿಗೆಯು ಕನ್ನಡ ನಾಡಿನ ಪರಮಾರ್ಥ ಸಾಧಕರಿಗೆಲ್ಲಾ ಕಿಂಚಿತ್ತಾದರೂ ಪ್ರಯೋಜನಕಾರಿಯಾದರೆ ಲೇಖಕರ ಶ್ರಮವು ಸಾರ್ಥಕವಾಯಿತೆಂದು ತಿಳಿಯುವೆನು. ಆತ್ಮ ಚಿಂತನೆ ನಿತ್ಯಧ್ಯಾನಗಳನ್ನು ಮಾಡುವ ಸಾಧಕರಿಗಂತೂ ಇದೊಂದು ಕೈದೀವಿಗೆಯಾಗಿದೆ ಎಂದು ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ಶ್ರೀಶಂಕರ ಸದ್ಗುರುವು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಸಾಧಕರು ಗ್ರಹಿಸುವಂತೆ ಆಶೀರ್ವದಿಸಲೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಗಣಪತಿ

(Sri. G. S. Agnihotri)

ಮೊದಲು ಮಾತು

ಶ್ರೀ ದತ್ತಾತ್ರೇಯ ಸದ್ಗುರುವಿನ ಅನುಗ್ರಹದಿಂದ ಹೊರ ಬಿದ್ದ ಈ ಚಿಕ್ಕ ಹೊತ್ತಿಗೆಯು ಏಕೆ? ಹೇಗೆ? ನಿರ್ಮಾಣವಾಯಿ ತೆಂಬುವನ್ನು–ನನಗೆ ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಜ್ಞಾನಮಾರ್ಗದರ್ಶಕರಾಗಿ ಹನ್ನೆ ರಡು ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ವೇದಾಂತವನ್ನು ಬೋಧಿಸಿದ ಶ್ರೋತ್ರಿಯ ಬ್ರಹ್ಮನಿಷ್ಠ **ಶ್ರೀ ಶ್ರೀ ಸದ್ಗುರು ಅಗ್ನಿಹೋತ್ರಿ ಶಂಕರಗುರುಗಳ ವರ** (ಹೊಂಬಳ) ಪುತ್ರರಾದ **ಶ್ರೀ ಗಣಪತಿ** ಯವರು ತಮ್ಮ **“ಅರಿಕೆ”** ಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿಯೇಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನು ತಯಾರಿಸುವಾಗ ಈ ಗುರುಪುತ್ರರು ನನಗೆ ಮಾಡಿದ ಎಲ್ಲಾ ವಿಧವಾದ ಸಹಾಯವೂ ಚಿರಸ್ಮರಣೀಯವಾಗಿದೆ. ಇಂಥ ಸೂಕ್ಷ್ಮವಿಷಯಗಳನ್ನು ತುಂಬಾ ಚರ್ಚಿಸಿ, ವ್ಯಾಕರಣ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಾದ ಲೋಪದೋಷಗಳನ್ನು ತಿದ್ದಿ ಅಚ್ಚಿನ ಕರಡುಗಳನ್ನೂ ಶೋಧಿಸಿ, ಬರೆದವನ್ನು ಮನವಾರೆ ಮೆಚ್ಚಿ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸಿದ ಇವರು ನನ್ನ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನಿಜವಾಗಲೂ ಸ್ತುತ್ಯಾ ರ್ಹರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಅತಿ ಸಾದಾ ಸರಳ ಶಾಂತ ಜೀವನದ ಎಲೆಯ ಮರೆಯ ಕಾಯಿಯಂತಿರುವ ಈ ಅಧ್ಯಾತ್ಮಜ್ಞಾನಭಾಂಡಾರಿಗಳ ನಿಜವಾದ ಯೋಗ್ಯತೆಯು ತಿಳಿಯಬೇಕಾದರೆ ಇವರೊಂದಿಗೆ ಗಾಢ ಸ್ನೇಹವುಳ್ಳ ಅಧ್ಯಾತ್ಮಿಗಳಿಗೇ ಮಾತ್ರ ಸಾಧ್ಯ. ಇಂಥ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ನನ್ನಲ್ಲಿ ಸೋದರಭಾವವನ್ನಿಟ್ಟಿರುವದು ನನ್ನ ಪುಣ್ಯವಿಶೇಷವೆಂದೇ ತಿಳಿಯುವೆ. ತುಂಬಾ ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದ ನಾವಿಬ್ಬರೂ ದೈವಯೋಗ ದಿಂದ ಒಂದೆಡೆಗೆ ಸೇರಿದ್ದು ಪರಮಾರ್ಥ ವಿಚಾರದ ಚರ್ಚೆಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅನುಕೂಲವಾಗಿದೆ. ಅವರ ಸದಿಚ್ಛೆಯಂತೆ ಶ್ರೀ ಸಚ್ಚಿದಾನಂದ ಸ್ವರೂಪ ಶ್ರೀ ಶಂಕರ ಸದ್ಗುರುಗಳ ಅನುಗ್ರಹದಿಂದ ಜಿಜ್ಞಾಸುಗಳಿ ಗೆಲ್ಲರಿಗೂ ಇದರ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗಲೆಂದು ಹಾರೈಸುತ್ತೇನೆ.

ಪುರೋಹಿತ್ ಪವರ್ ಪ್ರೆಸ್ಸಿನ ಮಾಲೀಕರಾದ ಶ್ರೀ H. K. **ಪುರೋಹಿತರು** ಈ ಅಧ್ಯಾತ್ಮವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಅಸ್ಥೆಯುಳ್ಳವರಾದ್ದರಿಂದ ಬಹಳೇ ಶ್ರದ್ಧಾಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಇದನ್ನು ಅಚ್ಚುಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಶ್ರೀ ಸದ್ಗುರುವಿನ ಅನುಗ್ರಹದಿಂದ ಇವರಿಗೆ ಈವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಗತಿಯಾಗಲೆಂದು ಕೋರುತ್ತೇನೆ.

ಅನಂತಚತುರ್ದಶಿ
2—9—63

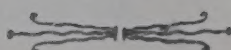
ದೇವರಾಯ ಕುಲಕರ್ಣಿ
(ಹೊಂಬಳ)
ಬೆಂಗಳೂರು

ತಿದ್ದುಪಡಿ

ಪುಟ--	ಸಾಲು (ಕೆಳಗಿನಿಂದ)	ಇದ್ದದ್ದು	ಇರಬೇಕಾದ್ದು
2	10	ಭೋಗಮಾಡ	ಭೋಗಮಾಡಲು
5	17	ಸಂಬಂಪಪಟ್ಟ	ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ
11	8	ದೆಲ್ಲದೆ	ನಿಲ್ಲದೆ
15	10	ಆವಿರ್ಭಾವವವು	ಆವಿರ್ಭಾವವು

ಅಧ್ಯಾತ್ಮಯೋಗ

ಅಥವಾ

ನಿದಿಧ್ಯಾಸ.

ಭಾಗ ೧

ವಿಚಾರಿಸುವ ಅಂಶಗಳು

ಏಕಾಂತದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ಈ ಕೆಳಗಿನ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ನಿಮ್ಮ ನುಭವಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿಸಿಕೊಂಡು ಹಾಗಿದೆಯೇ ಇಲ್ಲವೇ ? ಎಂಬು ನ್ನು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿರಿ. ಸಂಶಯ ಬಂದಲ್ಲಿ ಲ್ಲವರನ್ನು ಕೇಳಿ ತಿಳಿಯಲು ಯತ್ನಿಸಿರಿ.

1. ನಮಗೆ ಹೊರಗಿನ ವಿಷಯಗಳು (External ojects) ಇವೆ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ಇಂದ್ರಿಯಗಳೇ ಪ್ರಮಾಣ ಾಗಿವೆ. ಇಂದ್ರಿಯಗಳಿಗೆ ವೇದ್ಯವಾಗದ ವಿಷಯಗಳು ಹೊರಗೆ ವೆ ಎಂಬ ಮಾತು ಅರ್ಥವಿಲ್ಲದ್ದು.

2. ಇಂದ್ರಿಯಗಳು ಒಳಗಿವೆ. ವಿಷಯಗಳು ಹೊರಗಿವೆ. ಂದ್ರಿಯಗಳು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಗ್ರಹಿಸುವಾಗ ಆಯಾ ವಿಷಯ ನ್ನು ವ್ಯಾಪಿಸಿ ದೇಶ ಕಾಲ ಕಾರ್ಯಕಾರಣ ಭಾವಗಳಿಂ ಡಗೂಡಿ ಜ್ಞಾನ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ಏಕೆಂದರೆ ವಿಷಯ ಲ್ಲಾ ಈ ಸಂಬಂಧದಿಂದಲೇ ಇರುವವಾದ್ದರಿಂದ ಹಾಗೇಯೇ ಯಬೇಕಾಗುವದು. ಆದರೆ ವಿಷಯಗಳು ಮಾತ್ರ ಇಂದ್ರಿಯಗ ನ್ನು ಎಂದೂ ತಿಳಿಯಲಾರವು.

3. ಮನಸ್ಸು ಇಂದ್ರಿಯಗಳೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಒಟ್ಟಾರೆ ತಿಳಿಯು ುದು ಇಂದ್ರಿಯಗಳಿರುವದಕ್ಕೆ ಮನಸ್ಸೇ ಪ್ರಮಾಣವು. ನಸ್ಸು ಒಳಗಿದೆ ಇಂದ್ರಿಯಗಳು ಹೊರಗಿವೆ.

4. ಮನಸ್ಸು ಇಂದ್ರಿಯಗಳನ್ನು ವ್ಯಾಪಿಸುತ್ತದೆ. ಇಂದ್ರಿಯ ಗಳು ಮನಸ್ಸನ್ನು ವ್ಯಾಪಿಸಲಾರವು. ಮನಸ್ಸು ಆಲೋಚಿಸ ಬಲ್ಲದು. ಇಂದ್ರಿಯಗಳು ಈ ಕೆಲಸ ಮಾಡಲಾರವು.

5. ಮನಸ್ಸನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ ಇಂದ್ರಿಯಗಳಿಗೆ ಅಸ್ತಿತ್ವವೇ ಇಲ್ಲ. ಮನಸ್ಸೇ ಗೋಳಕಗಳಲ್ಲಿ ಬಂದಾಗ ಇಂದ್ರಿಯವೆನಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ವಿಷಯ ಹಾಗು ಇಂದ್ರಿಯಗಳಿಗೆ ಮನಸ್ಸೇ "ಆತ್ಮವು"

6. ನಿಶ್ಚಯ ಮಾಡುವ ಬುದ್ಧಿಯನ್ನುಳಿದು ಮನಸ್ಸೆಂಬು ದಿಲ್ಲ. ಬುದ್ಧಿ ಒಳಗಿದೆ. ಮನಸ್ಸು ಹೊರಗಿದೆ. ಬುದ್ಧಿಯು ನಿಶ್ಚ ಯಿಸಬಲ್ಲದು. ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಈ ಶಕ್ತಿ ಇಲ್ಲ. ಬುದ್ಧಿಯು ತನ್ನ ಮುಂದಿ ರುವ ಮೂರನ್ನು ಏಕಕಾಲಕ್ಕೆ ವಿಷಯೀಕರಿಸುತ್ತದೆ ಆದ್ದರಿಂದ ಮನಸ್ಸು ಮೊದಲಾದ ಮೂರಕ್ಕೂ ಬುದ್ಧಿಯೇ "ಆತ್ಮ"

7. "ನಾನು" ಎಂಬುದಿಲ್ಲದೆ ಬುದ್ಧಿಗೆ ಅಸ್ತಿತ್ವವಿಲ್ಲ ನಾನೇ ಬುದ್ಧಿಯಾಗಿ ನಿಶ್ಚಯಿಸುವೆನು. ಮನಸ್ಸಾಗಿ ಆಲೋಚಿ ಸುವೆನು. ಇಂದ್ರಿಯಗಳಾಗಿ ನೋಡುವೆನು.

8. "ನಾನು" ಭೋಕ್ತೃವು. ಬುದ್ಧಿಗೆ ಭೋಗ ಮಾಡ ಬಾರದು. ಬುದ್ಧ್ಯಾದಿ ಮುಂದಿನ ಎಲ್ಲವುಗಳನ್ನೂ "ನಾನು" ವಿಷ ಯೀಕರಿಸುತ್ತೇನೆ. ಇವು ಯಾವುದರಿಂದಲೂ "ನಾನು" ಎಂಬು ದನ್ನು ವಿಷಯೀಕರಿಸಲಾಗುವದಿಲ್ಲ.

9. ಪ್ರಮಾಣ ವ್ಯವಹಾರವೆಲ್ಲಕ್ಕೂ "ನಾನು" ಎಂಬುದೇ (ಪ್ರಮಾತೃವೇ)ಆಧಾರ. ಪ್ರಮಾಣಗಳಿಂದ "ನಾನು' ಸಿದ್ಧವಾಗಿಲ್ಲ. "ನಾನು" ವಿನಿಂದಲೇ ಪ್ರಮಾಣಗಳೆಲ್ಲಾ ಸಿದ್ಧವಾಗಿವೆ. ಎಂತಲೇ "ನಾನಿದೇನೆ" ಎಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಯಾರಿಗೂ ಸಂಶಯವು ಎಂದೂ ಬರುವ ದೇ ಇಲ್ಲ. ಅಂತೂ ಸರ್ವವ್ಯವಹಾರಕ್ಕೂ ಈ "ನಾನು" ಎಂಬುದೇ ಆಧಾರ—"ಆತ್ಮ"ವಾಗಿದೆ. ಯಾವುದೇ "ಇದೆ" ಎನ್ನ ಬೇಕಾದರೆ

ಮೊದಲು "ನಾನು" ಇದ್ದೇ ತೀರಬೇಕು ಇದಿಲ್ಲದೆ ಇನ್ನೊಂದೆಂಬುದಿರಲೇ ಆರದು.

10. ನಮಗೆ ಎಚ್ಚರದಲ್ಲಿ "ನಾನು" ಹಾಗೂ ಇದಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡಿರುವ ಸಮಗ್ರ ಪ್ರಪಂಚವೆಲ್ಲವೂ (1) ದೇಹ, ಇಂದ್ರಿಯ, ಮನಸ್ಸು, ಪ್ರಾಣ, ಬುದ್ಧಿ, ಮೊದಲಾದ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಪ್ರಪಂಚ (2) ಆಕಾಶ, ವಾಯು, ಅಗ್ನಿ, ಜಲ, ಭೂಮಿ ಅನೇಕ ಜನಗಳು ವಿಷಯಗಳು ಮೊದಲಾದ ಆಧಿಭೌತಿಕ ಪ್ರಪಂಚ (3) ಸೂರ್ಯ, ಚಂದ್ರ ಗ್ರಹ, ನಕ್ಷತ್ರ ಲೋಕ ಲೋಕಾಂತರಗಳಾದ ಆಧಿದೈವಿಕ ಪ್ರಪಂಚ (4) ನಿನ್ನೆ ಮೊನ್ನೆ ಇಂದು ನಾಳೆ ವರ್ಷ ಯುಗ ಎಂಬ ಅನಂತ ಕಾಲವೂ (Time) (5) ಮೇಲೆ ಕೆಳಗೆ ಹಿಂದೆ ಮುಂದೆ ಅಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿ ಎಂಬ ಅನಂತವಾದ ದೇಶವೂ (Space) (6) ಇವುಗಳಿಗನುಸರಿಸಿದ ಕಾರ್ಯಕಾರಣ ಭಾವಗಳೂ (causation) (7) ಸುಖ ದುಃಖ ಪಾಪಪುಣ್ಯಾದಿ ಭಾವಗಳೂ ಕಾಣುತ್ತಿರುತ್ತವೆ.

11. ಕನಸಿನಲ್ಲಿಯೂ ಮೇಲೆ ವರ್ಣಿಸಿದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿದ್ದ "ನಾನು" ವನ್ನನುಸರಿಸಿ ಎಚ್ಚರದಂತೆಯೇ ಸರ್ವವೂ ತೋರಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುತ್ತದೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಎಂದರೆ ಎಚ್ಚರ ಕನಸುಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ತೋರುವಾಗ ಇನ್ನೊಂದು ತೋರಲಾರದು. ಇಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ ಎಲ್ಲಿಯೂ ಇರಲೇ ಆರದು.

12. ಇನ್ನು ಗಾಢ ನಿದ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಈ "ನಾನು" ಮೊದಲುಗೊಂಡು ಇದರ ಈ ಯಾವ ಪರಿವಾರವೂ ಇರುವದಿಲ್ಲ. ಎಂಬುದು ಸರ್ವರಿಗೂ ಅನುಭವ ಗಮ್ಯವಾದದ್ದು.

13. ಈ ಅನುಭವವನ್ನು ನಾವು ಈಗಿನ (ಎಚ್ಚರದ ನಾನಿನಿಂದ ಇದರ ಸಾಧನೆಗಳಾದ ಬುದ್ಧಿ ಮನಸ್ಸು ಮಾತುಗಳ ಮುಖಾಂತರ) ಹೊರಪಡಿಸುವೆವಾದರೂ ಈ ಅನುಭವವು ಮಾತ್ರ

ಈ ನಾನಿನ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ್ದಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ "ನಾನು" ಎಂಬು ದಿದ್ದಿಲ್ಲ ಎಂಬುದೇ ಆ ಅನುಭವವಾಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇದು ಈಗಿನ ನಾನಿಗೆ ಸೇರಿದ್ದಲ್ಲವೆಂಬುದು ಸ್ಪಷ್ಟವೇ ಇದೆ.

14. ಎಚ್ಚರ ಕನಸುಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದೊಂದು ಬಗೆಯ "ನಾನು" ಇರುವದನ್ನೂ ನಿದ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಇದಾವುದೂ ಇಲ್ಲದ್ದನ್ನೂ ಹೇಳುವ ಈ ಅನುಭವವು ಇಂದ್ರಿಯ ಬುದ್ಧಿ ಮನಸ್ಸು "ನಾನು" ಮುಂತಾದವು ಗಳಲ್ಲಿ ಏತಕ್ಕೂ ಒಳಪಟ್ಟದ್ದಲ್ಲ. ಈ ಅನುಭವಕ್ಕೆ "ತಾನು" ಎಂಬ ಹೆಸರನ್ನು ಸಧ್ಯಕ್ಕೆ ವಿಷಯವನ್ನು ತಿಳಿಯುವ ಸೌಲಭ್ಯಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳೋಣ.

ಈಗ ನೀವು ನಿಮ್ಮ ಬುದ್ಧಿಯಿಂದ ಹೊರಗಿನ ವಿಷಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಹಾಗೂ ನಾನಿನ ಬಗ್ಗೆ ವಿಚಾರಿಸುವದನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಸಧ್ಯ ಸ್ವಲ್ಪ ಸಮಯವಾದರೂ ಈ "ತಾನು" ಎಂಬ ಅನುಭವದ ಸ್ಮರಣೆ ಮಾಡಿ ಕೊಂಡು ಅತ್ತ ಗಮನಿಸಿರಿ.

15. ನಿದ್ರೆಯಲ್ಲಿ ನೀವಿರುವ ಬಗೆಯನ್ನು ಕುರಿತು ವಿಚಾರಿ ಸಲು ಹೊರಡಿರಿ ಹಾಗೂ ಅಲ್ಲಿದ್ದ ಅನುಭವವನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಈ ಬುದ್ಧಿಯಲ್ಲಿ ಇಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಿರಿ.

16. ಈಗ ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ಈ ಮೊದಲಿಲ್ಲದ ಹೊಸದೊಂದು ವೃತ್ತಿಯು ಹುಟ್ಟುತ್ತದೆ. ಅದೇನೆಂದರೆ-"ನಾನು" ಹಾಗೂ ಅದರ ಪರಿವಾರವಿಲ್ಲದೆಯೇ "ತಾನು" ಇದೇನೆ. ಇದಕ್ಕೆ ನಿದ್ರೆಯೇ ಪ್ರ ಮಾಣ. ಆ "ತಾನು" ಇದ್ದರೇ ಎಚ್ಚರವಾಗಲಿ ಕನಸಾಗಲಿ ಇರು ತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಎಚ್ಚರವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಕನಸಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ "ತಾನು" ಇದ್ದೇ ಇದೆ ಎಂಬ ವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಪಟ್ಟು ಹಿಡಿಯಿರಿ.

17. ಈ ಹಿಂದೆ "ನಾನು" ಎಂಬುದು ನ್ಯಾಯಾಧೀಶನಾಗಿ ತನ್ನೆದುರಿನ ಎಲ್ಲಕ್ಕೂ ನಿರ್ಣಯ ಕೊಡುತ್ತಿತ್ತಲ್ಲವೇ? ಈಗ ಈ "ತಾನು" ಎಂಬ ಅನುಭವವನ್ನನುಸರಿಸಿದ ವೃತ್ತಿಯನ್ನು ನ್ಯಾಯಾಧೀಶನ ಸ್ಥಾನಕ್ಕೆಕೂಡಿಸಿ ಈ "ನಾನು" ವನ್ನು ಕೆಳಗೆ (Witness Box) ಆರೋಪಿಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಈ ಕೆಳಗಿನ ನಿರ್ಣಯಗಳು ಬರುವವರೆಗೂ ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ವಿಚಾರ ಮಾಡುತ್ತಲೂ ಅನುಭವದಲ್ಲಿ ನಿಂತು ನಿಂತು ನೋಡುತ್ತಲೂ ಮೊದಲು ಸಾಕಿಕೊಂಡ ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿರುವ ಪೂರ್ವಗ್ರಹಗಳನ್ನು ಸಡಿಲಿಸುತ್ತಲೂ ಇದಕ್ಕೆ ಪೋಷಕವಾಗಿ ಈ ಕ್ರಮವನ್ನರಿತವರ ಸಂಗ ಶ್ರವಣಾದಿಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಲೂ "ನಾನು" ಹಾಗೂ ಅದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ವಿಚಾರಗಳ ಚಿಂತೆಯಿಂದ ಈ ಪ್ರಸ್ತುತ ವಿಚಾರವು ಕೆಡದಂತೆ ಬಲ್ಲವರ ಸಲಹೆಯೊಂದಿಗೆ ಕರ್ಮಯೋಗ, ನಾಮಸ್ಮರಣೆ, ಭಗವದ್ಭಾವನೆ, ಸರ್ವಕರ್ಮಸಮರ್ಪಣೆ, ವಿಷಯ ಭೋಗದಲ್ಲಿ ದೋಷದರ್ಶನ ಮುಂತಾದ ಸಾಧನೆಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಲೂ ಎಚ್ಚರದಿಂದಿರಿ ಸಂತತ ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿರಿ. ಧೈರ್ಯಗೆಡದಿರಿ ಕೊನೆಗೆ ಈ ನಿರ್ಣಯಗಳು ಬಂದು ಅಲ್ಲಿಯೇ ನಿಶ್ಚಿತವಾಗಿ ನೆಲೆನಿಲ್ಲುವಿರಿ. ಯಾರು ಕರ್ಮಯೋಗ, ಉಪಾಸನಾದಿಗಳನ್ನು ಈ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿಯಾಗಲಿ ಜನ್ಮಾಂತರದಲ್ಲಾಗಲಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಅಮಾನಿತ್ವಾದಿ ಗುಣಗಳನ್ನೂ ಶಮ ದಮಾದಿ ಸಾಧನೆಗಳನ್ನೂ ಹೊಂದಿದವರಾಗಿರುವರೋ ಅವರಿಗೆ ಈ ಯೋಗದಲ್ಲಿ ಸುಲಭವಾಗಿ ಪ್ರವೇಶವು ದೊರೆಯುತ್ತದೆ. ಯಾರಿಗೆ ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದರೂ ಈ ಯೋಗದಲ್ಲಿ ಗತಿಯು ಬರುವದಿಲ್ಲವೋ ಅಂಥವರು ಪೂರ್ವಸಾಧನೆಗಳಲ್ಲಿ ಉಂಟಾಗಿರುವ ಕೊರತೆಯನ್ನು ಪೂರೈಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಅವುಗಳನ್ನು ಬಲ್ಲವರ ಸಲಹೆಯೊಂದಿಗೆ ಆಚರಿಸುತ್ತಿರಬೇಕು. ಹಾಗೂ ಆತ್ಮವಿಚಾರದ ಶ್ರವಣ ಮನನಗಳನ್ನೂ ನಡೆಸುತ್ತಿರಬೇಕು. ಮನಸ್ಸು ಒಳಕ್ಕೆ ಬಂದಾಗ ಶ್ರವಣಾದಿಗಳನ್ನೂ ಮನಸ್ಸು ಬಾಹ್ಯಕ್ಕೆ ಬಂದರೆ ಕರ್ಮಯೋಗಾದಿಗಳನ್ನೂ ಆಚರಿಸುತ್ತಾ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಿರಬೇಕು.

ಭಾಗ ೨

ಅನುಭವ ಪೂರ್ವಕ ನಿರ್ಣಯಗಳು

1 "ನಾನು" ಹೊರಗಿದೆ. "ತಾನು" ಒಳಗಿದೆ ಎಂದರೆ ಎರಡು ಭಾಗ (Rooms) ಗಳಿದ್ದು ಒಂದು ಒಳಗಿದೆ ಇನ್ನೊಂದು ಹೊರಗಿದೆ ಎಂದರ್ಥವಲ್ಲ. ರಜತ ಪರದೆಯಮೇಲೆ ಚಲನ ಚಿತ್ರವೂ ಚಿತ್ರದ ಒಳಗೆ ಪರದೆಯೂ ಇದೆ ಎಂಬಂತೆಯೇ ಇವು ಇವೆ.

2. "ತಾನು" ನಾನನ್ನು ವ್ಯಾಪಿಸಿದೆ. "ನಾನು" ವನ್ನು ವಿಷಯೀಕರಿಸುತ್ತದೆ. ನಾನು ಇದ್ದದ್ದನ್ನೂ ಇಲ್ಲದ್ದನ್ನೂ ಅರಿಯುತ್ತದೆ. ಈ ನಾನು ಮಾತ್ರ ತಾನನ್ನು ಎಂದೂ ವಿಷಯೀಕರಿಸಲಾರದು. ಸೀಮೆ ಎಣ್ಣೆಯ ದೀಪದ ಮೇಲಿರುವ ಗಾಜು ದೀಪದಿಂದ ಬೆಳಗಲ್ಪಡುವದೇ ಹೊರತು ಗಾಜು ದೀಪವನ್ನು ಬೆಳಗಲಾರದೆಂಬಂತೆಯೇ ಇದೂ ಆಗಿದೆ.

3 ಎಚ್ಚರದಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕು ಒದ್ದಾಡುವಂತಿರುವ "ನಾನು" ಒಂದು ವಿಧ. ಸ್ವಪ್ನದಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕುಬಿದ್ದಂತಿರುವ "ನಾನು" ಇನ್ನೊಂದು ವಿಧ. ನಿದ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಎರಡರಲ್ಲಿ ಯಾವುದೊಂದೂ ತೋರುವದಿಲ್ಲ. ಈ ನಾನುಗಳು ಬಂದರೂ ಹೋದರೂ ತಾನುಮಾತ್ರ ತೋರದೆ ಅಡಗದೆ ಹೆಚ್ಚುಕಡಿಮೆಯಾಗದೆ ಇದ್ದೇ ಇದೆ.

4. "ನಾನು" ಇರಬೇಕಿದ್ದರೆ ಇನ್ನೊಂದನ್ನವಲಂಬಿಸಿಯೇ ಇರಬೇಕು. ಉದಾ:- ನಾವು "ನಾನು" ಎಂದಾಗ "ಇಂಥವನು" ಎಂದು ಹೇಳಲೇ ಬೇಕಾಗುವದು. ಆಗ ದೇಹ ಇಂದ್ರಿಯ ದೇಶ ಕಾಲ ಮನಸ್ಸು ಪ್ರಾಣ ಬುದ್ಧಿ ಮುಂತಾದವುಗಳಿಂದಲೇ "ಇಂಥವನು" ಎಂದಾಗಬೇಕು. ಆದ್ದರಿಂದ ಇನ್ನೊಂದಿರದೆ "ನಾನು" ಇರಲಾರದು. "ತಾನು" ಮಾತ್ರ ಇವುಗಳಾವುದರ ಹಂಗೂ ಇಲ್ಲದೆ ಇವುಗಳಿಗೆಲ್ಲಾ ಆಶ್ರಯವಾಗಿ ಇರತಕ್ಕದ್ದು. ಆದ್ದರಿಂದ ಇದು ಬರಿ ಇರವು. ಇರವೇ ಇದರ ಸ್ವಭಾವ, ಸ್ವರೂಪ.

5. "ನಾನು" ಏನನ್ನಾದರೂ ಅರಿಯಬೇಕಿದ್ದರೆ ಇಂದ್ರಿಯವೇ ಮುಂತಾದ ಸಾಧನೆಗಳಿಂದಲೂ ದೇಶ ಕಾಲಾದಿಗಳ ಮೂಲಕವೂ ಕಾರ್ಯಕಾರಣಾದಿ ಭಾವಸಮೇತವಾಗಿಯೂ ವಿಷಯವನ್ನರಿತು ಕೊಳ್ಳುವಾಗ ಮಾರ್ಪಾಡಾಗುತ್ತಲೂ ಅರಿಯತಕ್ಕದ್ದು. ಆದರೆ "ತಾನು" ನಾನನ್ನರಿಯುತ್ತದೆ ಎಂದಾಗ ಯಾವ ಸಾಧನೆಯೂ ಇಲ್ಲದೆ ನೇರಾಗಿ ಅರಿಯುವುವಲ್ಲದೆ ತನ್ನಲ್ಲಿ ಯಾವ ವಿಕಾರವನ್ನೂ ಹೊಂದದೆ ಅರಿಯುತ್ತಿರುತ್ತದೆ. "ನಾನು" ಇಲ್ಲದಾಗಲೂ ಹಾಗೇ ಅರಿವಿನ ರೂಪವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಇದು ಅರಿಯುವ ಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲ. **ಸ್ವಭಾವ, ಸ್ವರೂಪ.** "ಬೆಟ್ಟವು ನಿಂತಿದೆ" "ಸೂರ್ಯನು ಬೆಳಗುತ್ತಾನೆ" ಎಂಬುದು ಹೇಗೆ ಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲವೋ ಹಾಗೆಯೇ ಇದೂ ಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲ.

6 ನಾನು ತಿಳಿದಿಲ್ಲ. ನನಗೆ ಸಂಶಯವಿದೆ. ನಾನು ತಪ್ಪಾಗಿ ತಿಳಿದೆ. ನಾನು ಸರಿಯಾಗಿ ತಿಳಿಯತೊಡಗಿದ್ದೇನೆ. ಈಗ ಸರಿಯಾಗಿ ತಿಳಿದೆ. ಮೊದಲಿನ ಅಜ್ಞಾನ ಸಂಶಯಗಳು ಹೋದವು ಎಂಬ ವಿಕಾರಗಳು ಈ ನಾನಿನಲ್ಲಿ ಆಗೇ ಆಗುತ್ತಿರುತ್ತವೆ ಆದರೆ ತಾನಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಇವಾವವೂ ಯಾವಾಗಲೂ ಇಲ್ಲ. ಭೂಮಿಯ ಮೇಲಿನವರಿಗೆ ಕತ್ತಲು, ಮಂದಪ್ರಕಾಶ, ಅರುಣೋದಯ, ಸಂಧ್ಯಾಕಾಲ, ಮಧ್ಯಾಹ್ನ, ರಾತ್ರಿಗಳಿವೆ. ಸೂರ್ಯನಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಇವಾವವೂ ಇಲ್ಲವೆಂಬಂತಯೇ ಇದನ್ನೂ ತಿಳಿಯಬೇಕು.

7. "ನಾನು" ಏನಾದರೊಂದಾಗಬೇಕಿದ್ದರೆ ದೇಶ ಕಾಲ ಕಾರ್ಯಕಾರಣ ಭಾವಗಳ ನಿಯಮಗಳಿಗನುಸಾರವಾಗಿಯೇ ಸಾಧನೆ ಮಾಡಿ ತನ್ನಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಅಥವಾ ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಆಗಬೇಕು. ಆದರೆ "ತಾನು" ಮಾತ್ರ ಇದಾವುದರ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇಲ್ಲದೆ ಏಕಕಾಲದಲ್ಲಿಯೇ ಎಲ್ಲವೂ ಆಗಿ ನಿಲ್ಲಬಲ್ಲುದಲ್ಲದೆ ತನ್ನಲ್ಲಿ ಮಾರ್ಪಾಡಾಗದೆಯೇ ಎಲ್ಲವೂ ಆಗಿ ನಿಂತು ಹಾಗಾದಾಗಲೂ "ತಾನು" ಮೊದಲಿದ್ದಂತೆಯೇ ಇರಬಲ್ಲುದಾಗಿದೆ.

8 ಕನಸೆಲ್ಲವೂ ತಾನೇ ಆಗಿದ್ದು ತನ್ನಲ್ಲಿ ಏನೂ ವ್ಯಾಪಾರ ವಿಲ್ಲದೆ ಅದೆಲ್ಲಾ ಆಗಿ ಆಗಲೂ ತಾನು ತಾನೇ ಆಗಿದ್ದು ಆ ತೋರಿಕೆ ಅಡಗಿದಾಗಲೂ ತಾನೇ ಆಗಿದ್ದಾನೆ. ಇದರಂತೆಯೇ "ತಾನೇ" ಎಚ್ಚರವೆಲ್ಲಾ ಆಗಿದ್ದು ಆಗಲೂ "ತಾನು" ತಾನೇ ಆಗಿದ್ದು ಯಾವಾಗಲೂ ಯಾವ ವ್ಯಾಪಾರವೂ ಆಗದೆಯೇ ಇದ್ದಾನೆ.

9. ಎಲ್ಲಿಯ ವರೆಗೆ ಈ ತಾನೆಂಬ ತತ್ತ್ವದ ಕಡೆಗೆ ನಾವು ಸರಿಯಾಗಿ ನೋಡುವದಿಲ್ಲವೋ ಅಲ್ಲಿಯ ವರೆಗೆ ಈ "ತಾನೇ" ಎಚ್ಚರ ಕನಸು ನಿದ್ರೆಗಳಾಗಿರುವಂತೆ ಭಾಸವಾಗುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವ ಪ್ರಕಾರ ತಾನೆಂಬ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಲಕ್ಷಿಸಿದೊಡನೆಯೇ "ಅವಸ್ಥೆಗಳಿಲ್ಲ ಇರುವದೆಲ್ಲವೂ "ತಾನೇ" ಎಂಬ ಅರಿವು ಮಿಂಚುವದು.

10. ಈ ಮಿಂಚುವ ಅರಿವು ನಾನಿಗೇ ಸೇರಿದ್ದಾದರೂ ಇದು ತಾನೆಂಬ ಅನುಭವವನ್ನಾಧರಿಸಿರುವ ವೃತ್ತಿಯಾದ್ದರಿಂದ ಇದು "ಆತ್ಮಜ್ಞಾನ" ಎನಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. (ಇದು ವೇದನ ಪ್ರತ್ಯಯಗಳಿಗೆ ಸೇರಿದ್ದಲ್ಲ.) ಅಣ್ಣ ತಮ್ಮಂದಿರಿಬ್ಬರು ಭೀಮ ದುರ್ಯೋಧನರ ಪಾತ್ರವಹಿಸಿದಾಗ ವೇಷಹಾಕಿ ರಂಗಭೂಮಿಯ ಮೇಲೆ ಬಂದಾಗ ಒಬ್ಬರನ್ನೊಬ್ಬರು ದ್ವೇಷಿಸುವರು. ಒಳಗೆ ಹೋದಾಗ ವೇಷವಿದ್ದೂ ತಮ್ಮ ಸಂಸಾರದ ಮಾತುಗಳನ್ನಾಡುವಾಗ ವೇಷವು ಹೇಗೆ ಲೆಕ್ಕಕ್ಕಿಲ್ಲವೋ ಹಾಗೆಯೇ ಇಲ್ಲಿ ವೃತ್ತಿಯು ಲೆಕ್ಕಕ್ಕಿಲ್ಲ

11. ತನ್ನನ್ನರಿಯದಿದ್ದುದೇ "ನಿದ್ರೆ" ತನ್ನನ್ನು ಅವಸ್ಥೆಗಳೆಂದು ತಪ್ಪಾಗಿ ತಿಳಿವದ್ದೇ "ಕನಸು" ತನ್ನನ್ನು ವಿಚಾರಿಸಿ ಇದೆಲ್ಲವೂ ತಾನೇ ಹೊರತು ಇನ್ನೊಂದಿಲ್ಲ ಎಂಬ ನಿರ್ಣಯವು ಮಿಂಚುವ ಅರಿವೇ **"ಎಚ್ಚರ."**

12. ಇವು ಮೂರೂ ನಾನಿನಲ್ಲೇ ಬರತಕ್ಕದ್ದಾದ್ದರಿಂದಲೂ ತಾನಿಗೆ ಇದೇನೂ ಇಲ್ಲದ್ದರಿಂದಲೂ "ಈಜ್ಞಾನವನ್ನು ಪಡೆವವನು ನಾನು" ಎಂಬುದೂ ಹೊರಟೇ ಹೋಗುವದು. ಎಂದರೆ "ಇದೂ

ಹುಸಿ ತೋರಿಕೆಯೇ ಆಗಿದೆ" ಎಂದು ಗೊತ್ತಾಗುವದು. ಕಾರಣ ವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿಯ ಜ್ಞಾನಾಜ್ಞಾನಗಳೆರಡೂ ಅವಿದ್ಯೆಯ ಭೂಮಿಕೆಗೇ ಸೇರಿವೆ. "ತಾನು"ವಿನಲ್ಲಿ ನಿಂತಾಗ ಇದೊಂದೂ ಇಲ್ಲ. ಹೀಗೆ ನೆಲೆನಿಂತಿರುವದನ್ನು ಜ್ಞಾನನಿಷ್ಠೆ ಪರಾಭಕ್ತಿ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಈಚೆಗೆ ಇದನ್ನು ಬ್ರಹ್ಮಾಕಾರ ವೃತ್ತಿ ಎಂದು ಕರೆಯುವ ರೂಢಿ ಯಿದೆ ಆದರೆ ಇದು ವೃತ್ತ್ಯಾಕಾರ ಬ್ರಹ್ಮವೇ ಹೊರತು ಬ್ರಹ್ಮಾಕಾರ ವೃತ್ತಿಯಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ವೃತ್ತಿಯು ಬ್ರಹ್ಮವನ್ನು ಎಂದೂ ವಿಷಯೀ ಕರಿಸಲಾರದು.

14. ತಾನು ತನ್ನನ್ನರಿಯದಿದ್ದುದಿಲ್ಲ ಅರಿತದ್ದಿಲ್ಲ ಅವು ಗಳ ಫಲವಾದ ಸಂಸಾರ ಮೋಕ್ಷಗಳೆರಡೂ ತನಗಿಲ್ಲ. ಇಲ್ಲಿಗೆ ಮಾತು ವಿಚಾರಗಳೆರಡೂ ನಿಂತಿರುವ "ತಾನೇ" ತುರೀಯನು. ಉಳಿದದ್ದೆಲ್ಲವೂ ಹುಸಿ ತೋರಿಕೆ.

ಈ ಮೇರೆಗೆ "ನಾನು" ವಿನ ಸತ್ಯ ತತ್ತ್ವವು ತಾನೇ ಎಂದು ತಿಳಿದಾಗ (ತಾನೇ ನಿಜವಾದ "ನಾನು" ಎಂದರಿತಾಗ) ಕಾಮಾದಿ ಭಾವಗಳಿಂದ ಸಂಪೂರ್ಣ ಬಿಡುಗಡೆ ಹೊಂದಿರುತ್ತೇವೆ. ಇದನ್ನೇ ಮೋಕ್ಷವೆಂದು ವ್ಯವಹರಿಸುತ್ತಾರೆ. (ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ.)

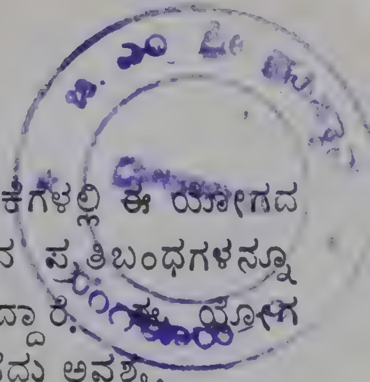
ಆಗ ತನ್ನನ್ನು ತಿಳಿಯದಿರುವದೆಂಬ ಅವಿದ್ಯೆಯು ತಂದೊಡ್ಡಿದ ಜನ್ಮ ಮರಣ ಕರ್ಮ ಫಲ ಮುಂತಾದ ಪ್ರಪಂಚವೆಲ್ಲವೂ ಹುಸಿ ಯಾಗಿ ಬಿಡುವದರಿಂದ ಇವುಗಳಿಂದ ಬಿಡುಗಡೆ ಹೊಂದುತ್ತಾ ನೆಂಬುದು ಸಹಜವಾಗಿದೆ. ಇದೇ ಈ ಯೋಗದ ಫಲವು.

ಆದ್ದರಿಂದ ಮುಮುಕ್ಷುಗಳು ಇದನ್ನು ಸತತವೂ ಪ್ರಯತ್ನ ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಸಾಧಿಸತಕ್ಕದ್ದು. ಈ ಅರಿವು ಸಹಜವಾಗಿ ನೆಲೆ ನಿಂತಿರುವದೇ ಜ್ಞಾನನಿಷ್ಠೆಯು. ಈ ಜ್ಞಾನನಿಷ್ಠೆಯು ಬರುವ ವರೆಗೂ ಸತತ ಪ್ರಯತ್ನವು ಅತ್ಯವಶ್ಯ.

ಭಾಗ ೪

ಪರಮಾರ್ಥದರ್ಶನ ಯೋಗ

ಯೋಗವೆಂದರೆ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಪಾತಂಜಲಯೋಗವೆಂದೇ ಥಟ್ಟನೆ ಕೆಲವರಿಗೆ ಕಲ್ಪನೆಯಾಗುವ ಸಂಭವವಿದೆ. ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವ ಈ ಯೋಗವು ಅದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ್ದಲ್ಲ. ಶ್ರೀ ಶಂಕರಾಚಾರ್ಯರು ಈ ಸಾಧನೆಯನ್ನು "ಸಮಾಧಿಯೋಗ' ಎಂದು ಕರೆದು ಇದರ ಪರಿಪೂರ್ಣತೆಯನ್ನು "ಪರಮಾರ್ಥದರ್ಶನಯೋಗ" ಎಂದೂ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ವೇದಾಂತ ದರ್ಶನದ ಸರಿಯಾದ ಕಲ್ಪನೆಯಿಲ್ಲದಿರುವ ಕೆಲವು ಜನರು ಇಲ್ಲಿ ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ "ಸಮಾಧಿಯೋಗ" ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕೆ ಪಾತಂಜಲ ಯೋಗದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವ. ಶಬ್ದಾನುವಿದ್ಧ, ದೃಶ್ಯಾನುವಿದ್ಧ ಸಂಪ್ರಜ್ಞಾತ, ಅಸಂಪ್ರಜ್ಞಾತ, ಸವಿಕಲ್ಪ. ನಿರ್ವಿಕಲ್ಪ ಮುಂತಾದ ಸಮಾಧಿಗಳೆಂದೇ ತಪ್ಪಾಗಿ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವ ಸಂಭವವಿರುತ್ತದೆ ಅಲ್ಲದೆ ಈಚೆಗೆ ವೇದಾಂತದಲ್ಲಿ ಸಪ್ತಭೂಮಿಕೆ, ಷಟ್-ಚಕ್ರ. ನಾದ ಬಿಂದು ಕಲಾ ಮೊದಲಾದ ಹಠಯೋಗ ರಾಜಯೋಗಾದಿಗಳ ಸಾಧನೆಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿಕೊಂಡು ಬೋಧಿಸುವ ಪದ್ಧತಿಗಳು ಬಂದಿರುವದರಿಂದಲೂ ವೇದಾಂತ ಜ್ಞಾನದ ಪ್ರಾಪ್ತಿಗೆ ಇವೆಲ್ಲವೂ ಸಾಧನೆಗಳಾಗಿವೆ ಎಂದೇ ಅನೇಕ ಸಾಧಕರು ಭ್ರಮಿಸುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಅವೈದಿಕವೂ ಕರ್ತೃತಂತ್ರವೂ ಆಗಿರುವ ಪಾತಂಜಲ ಯೋಗಕ್ಕೂ ವೈದಿಕವೂ ವಸ್ತು ತಂತ್ರವೂ ಆಗಿರುವ ಈ ಯೋಗಕ್ಕೂ ಯಾವ ಸಂಬಂಧವೂ ಇರುವದಿಲ್ಲ. ಹೀಗಿದ್ದರೂ ಆಸನ ಪ್ರಾಣಯಾಮ ಪ್ರತ್ಯಾಹಾರಗಳು ಈ ಯೋಗಕ್ಕೂ ಪೋಷಕವಾಗಿರುತ್ತವೆ ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ಗೀತೆಯ ೬ನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ಅವುಗಳನ್ನು ಯೋಗಕ್ಕೆ ಸಹಾಯಕವಾಗಿ ಹೇಳಿದೆ ಈ ಯೋಗದಲ್ಲಿ ಶ್ರವಣ ಮನನಗಳ ನಂತರ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿರುವ ಏಕಾಗ್ರತೆಯ ವಿಚಾರವೇ ಮುಖ್ಯವಾಗಿದೆಯೇ ಹೊರತು ಮಿಕ್ಕದ್ದೆಲ್ಲವೂ ಈ ಏಕಾಗ್ರತೆಗೆ ಸಹಾಯಕವಾಗಿರುವ ಮಟ್ಟಿಗೇ ಉಪಯುಕ್ತವಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಗೌಡಪಾದರು ಮಾಂಡೂಕ್ಯ ಕಾರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಯೋಗದ ವಿಚಾರದ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವಾಗ ಇದಕ್ಕೊದಗುವ ಪ್ರತಿಬಂಧಗಳನ್ನೂ ಅವುಗಳ ಪರಿಹಾರೋಪಾಯಗಳನ್ನೂ ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಯೋಗವನ್ನಾಚರಿಸತಕ್ಕವರು ಅವುಗಳನ್ನು ತಿಳಿದಿರುವದು ಅವಶ್ಯ.

1. ವಿಕ್ಷೇಪ :—ತತ್ತ್ವವನ್ನು ಏಕಾಗ್ರತೆಯಿಂದ ಲಕ್ಷಿಸುವಾಗ ಈ ಹಿಂದೆ ಹೇಳಿದ "ತಾನು" ಎಂಬ ಅನುಭವವನ್ನು ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹಿಡಿದುಕೊಳ್ಳದೆ ನಮ್ಮ ಮನಸ್ಸು "ನಾನು" ಹಾಗು ಅದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ವಿಷಯಗಳ ಕಡೆಗೆ ಧಾವಿಸುವದೇ ವಿಕ್ಷೇಪ. ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ದೋಷದರ್ಶನವನ್ನೂ ಪ್ರಪಂಚದ ಹುಸಿ ತೋರಿಕೆಯನ್ನೂ ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಹೊರಳಾಡಿಸುವದರಿಂದ ಇದನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು,

2. ಲಯ :—ಈ ಯೋಗವನ್ನಾಚರಿಸುವಾಗ ನಿದ್ರೆ ಬರುವದನ್ನೇ "ಲಯ"ವೆನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಇದನ್ನು ಮಿತಾಹಾರ ವಿಹಾರಗಳಿಂದಲೂ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಎಚ್ಚರಿಸಿ ಸಾಧನೆಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಸುವದರಿಂದಲೂ ಪರಿಹರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

3. ಕಷಾಯ:— ಏಕಾಗ್ರತೆಯಿಂದ ತತ್ತ್ವನಿರೀಕ್ಷಣೆಮಾಡುವಾಗ ಒಂದೊಂದು ಸಲ ನಮ್ಮ ಮನಸ್ಸು ಅನುಭವದಲ್ಲಿಯೂ ಬೇರೆ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿಯೂ ತೊಡಗದೆ ತೆಪ್ಪಗೆ ನಿಂತಿರುತ್ತದೆ. ಇದು ವಿಕ್ಷೇಪಕ್ಕೆ ಬೀಜವಾಗಿದೆ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಎಚ್ಚರಿಸಿ ವಿಚಾರಕ್ಕೆ ತೊಡಗಿಸುವದೇ ಇದಕ್ಕೆ ಪರಿಹಾರ.

4. ರಸಾಸ್ವಾದ :—ವಿವೇಕ ಪೂರ್ವಕವಾದ ವಿಚಾರಮಾಡುವಾಗ ಏಕಾಗ್ರತೆಯಿಂದ ಒಂದು ವಿಧವಾದ (ಇದೆಂಥ ದಿವ್ಯವಾದ ಅನುಭವ! ಎಂದೀ ಬಗೆಯು) ಆನಂದವು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಮಿಂಚತೊಡಗುವದು.ಇದೇ ರಸಾಸ್ವಾದವು. ಇದನ್ನೂ ಸಹ ಮೀರಿ ಹೋದಾಗಲೇ ತತ್ತ್ವದಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾಗಿ ನೆಲೆ ನಿಲ್ಲುವೆವು. "ತಾನು" ಎಂಬ

ಸ್ವರೂಪದಲ್ಲಿ "ತಿಳಿದೆ" "ತಿಳಿಯಲಿಲ್ಲ" ಎಂಬ ಯಾವ ವೃತ್ತಿಗಳೂ ಇಲ್ಲವೆಂಬುದನ್ನು ಜ್ಞಾಪಿಸಿಕೊಂಡು ವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಉಂಟಾಗುವ ಈ ಆನಂದವೂ ಸಹ ನಾನಿಗೇ (ಅಹಂಕಾರಕ್ಕೇ) ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಹುಸಿ ತೋರಿಕೆಯು ಎಂದು ನಿಶ್ಚಯಿಸುವದೇ ಇದರಿಂದ ಪಾರಾಗಲು ಉಪಾಯವು. ಹೀಗೆ ಈ ನಾಲ್ಕೂ ಪ್ರತಿಬಂಧಗಳನ್ನು ದಾಟಿ ಕೇವಲ ತಾನಾಗಿ ನಿಂತಾಗ ಈ ಯೋಗವು ಪೂರ್ತಿಯಾಯಿತು.

—o—

ಅನುಭವವೂ ನೆಲೆನಿಲ್ಲುವಿಕೆಯೂ

ಅಧ್ಯಾತ್ಮಯೋಗದಲ್ಲಿ "ಅನುಭವ" ಎಂದರೆ:—

1. ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಇಂದ್ರಿಯಗಳಿಂದ ಮುಟ್ಟಿದಾಗ ಉಂಟಾಗುವ ಪ್ರತ್ಯಯಗಳಲ್ಲ. 2. ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲುಂಟಾಗುವ ಕಾಮ, ಶಾಂತಿ, ಕ್ರೋಧ, ದಯೆ ಮುಂತಾದ ನಾನಾ ಬಗೆಯ ವೇದನೆಗಳಲ್ಲ. 3. ಏನಾದರೊಂದು ವಿಧದಿಂದ ಇದನ್ನು ಭಾವಿಸಲು-ಕಲ್ಪಿಸಲು ಬರುವ ವಸ್ತುವಿಶೇಷವೂ ಇದಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಅನುಭವ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಭಾವಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಹೊರಡಬಾರದು. ಇದು ಭಾವಾತೀತವು. ಇದು ಏತಕ್ಕೂ ವಿಷಯವಲ್ಲ. 4 ಸಾಧನೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ ನಂತರ ಕಾಲಾಂತರದಲ್ಲಿ ಬರುವ ಅಥವಾ ಉಪಾಸನಾದಿಗಳಿಂದ ಲೋಕಾಂತರಗಳಲ್ಲಿ ಬರುವ ನವೀನಾನುಭವಗಳಲ್ಲ 5. ರಾಜಯೋಗ ಹಠಯೋಗಾದಿಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದಂತೆ ಸಾಧಿಸಿದರೆ ಬರುವ ಹೊಸ ಅನುಭವಗಳಾದ 'ಸಿದ್ಧಿ'ಗಳೇ ಮುಂತಾದವುಗಳ ಜಾತಿಗೆ ಇದು ಸೇರಿದ್ದಲ್ಲ. ಇದು ಯಾವುದೇ ಒಂದು ಅವಸ್ಥೆಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದ್ದಲ್ಲ.

2. ಇದು ಎಲ್ಲರಲ್ಲಿಯೂ ಮೊದಲೇ ಇರುತ್ತಿದ್ದು ಇದರ ಬೆಳಕಿನಲ್ಲಿಯೇ ಎಲ್ಲ ಅವಸ್ಥೆಗಳೂ ವೇದನ ಪ್ರತ್ಯಯಗಳೂ ಬರುತ್ತಿರುವವನ್ನೂ ಹೋಗುತ್ತಿರುವವನ್ನೂ ತಿಳಿಯುತ್ತೇವೆ. ಹಾಗೂ ಈ ಎಲ್ಲ ಭಾವಗಳೂ ಇಲ್ಲದಿರುವದೂ ಸಹ ಈ ಅನುಭವದಿಂದಲೆ ತಿಳಿದುಬರುತ್ತದೆ. ಇದೇ ಅನುಭವದ ಸ್ವರೂಪ.

3. ಜ್ಞೇಯವೆಲ್ಲವನ್ನೂ (ಹಿಂದೆ ಹೇಳಿದಂತೆ "ನಾನು" ಎಂಬುದನ್ನೂ ಸಹ) ಎದುರಿಟ್ಟು ನೋಡುವಾಗ ಈ ಅನುಭವದ ಲ್ಲಿಯೇ ನಾವು ನಿಂತಿರುತ್ತೇವೆ. ಅದೇ ನಾವಾಗಿರುತ್ತೇವೆ. ಹಾಗೂ ಈಗಿನ ಈ ಬುದ್ಧಿ ವೃತ್ತಿಗಳ ಮುಖಾಂತರ ಅವನ್ನು ಹೊರಪಡಿಸು ತ್ತೇವೆ. ಹೀಗಾದಾಗಲೂ ಅದೇನೂ ವೃತ್ತಿಗೆ ವಿಷಯವಾಗಿರುವ ದಿಲ್ಲ. ತಾನು ತಾನೇ ಆಗಿದ್ದು ವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಬಂದು ತಾನಿರುವ ಬಗೆ ಯನ್ನು ವಿವರಿಸುತ್ತಾನೆ. ಹೀಗೆ ಮಾಡುವಾಗ ತನ್ನಲ್ಲಿ ಯಾವ ವಿಕಾರವೂ ಆಗಿರುವದಿಲ್ಲ. ಇದೇ ಅನುಭವದ ಸ್ವರೂಪ.

4. "ಗಾಢ ನಿದ್ರೆಯಲ್ಲಿ "ನಾನು" ಎಂಬ ಅಹಂಕಾರ ಮೊದಲುಗೊಂಡು ಯಾವುದೂ ಇಲ್ಲ'', ಎಂಬುದು ವೇದನೆಯಲ್ಲ- ಪ್ರತ್ಯಯವಲ್ಲ - ಭಾವನೆಯಲ್ಲ - ಸಾಧನೆಯಿಂದ ಬಂದ ಹೊಸ ದಾದ ವಿಲಕ್ಷಣಾನುಭವವಲ್ಲ. ಇದೇ ಸಾಕ್ಷ್ಯನುಭವವು. "ಕನಸು ಹೀಗಿತ್ತು ಎಂಬುದೂ ಈ ಅನುಭವಕ್ಕೇ ಸೇರಿದ್ದು. ಎಚ್ಚರವನ್ನು ಉಂಡೆಯಾಗಿ ಅರಿಯುವದೂ ಇದೇ ಅನುಭವವೇ.

5 ಗಾಢ ನಿದ್ರೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ನಿಮ್ಮ ಇರುವಿಕೆಯನ್ನು ಲಕ್ಷಿಸಿ ಎಚ್ಚರದ ಕಣ್ಣಿನಿಂದ ಅದರಲ್ಲಿ ಆರೋಪಿಸಿದ ನಿದ್ರೆ, ತಮ, ಅಜ್ಞಾನ, ಕಾರಣಶರೀರ ಅವ್ಯಕ್ತವೊದಲಾದ ಎಲ್ಲ ಗ್ರಹಿಕೆಗಳನ್ನೂ ಕಿತ್ತೊಗೆದು ಈಗಲೂ ಆಗಿನಂತೆಯೇ ಇರುವ "ತಾನು"ವನ್ನು ಮಾತ್ರವೇ ನಿರೀ ಕ್ಷಿಸಿರಿ. ಆಗ ನೀವೇ ಆ ಅನುಭವ ಸ್ವರೂಪವಾಗಿರುತ್ತೀರಿ. ಆ ನಿಮ್ಮ ಇರವನ್ನು ಈ ವೃತ್ತಿಗಳ ಮುಖಾಂತರ ನೀವೇ ಹೊರಪಡಿಸುವ ವರಾಗಿರುತ್ತೀರಿ.

6. ಈ ಕೆಳಗಿನ ಗ್ರಹಿಕೆಗಳನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಡಿರಿ :— (1) ವೃತ್ತಿಗಳಿಂದ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ವಿಷಯೀಕರಿಸಿ ಸ್ವರೂಪಾನು ಭವವನ್ನು ಹೊಂದಬೇಕು (2) ವಿಶೇಷ ಸಾಧನೆಯ ಮೂಲಕ ಒಂದು ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಈ ವೃತ್ತಿಗಳು ಒಂದಾನೊಂದು ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿ ಕೆಲಕ್ಷಣ ಹಾಗೇ ಇದ್ದು ನಂತರ ಹೊರಗೆ ಬಂದು "ಅದೇ

ತಾನು" ಎಂಬ ಜ್ಞಾನವಾಗುತ್ತದೆ. (3) ಯೋಗ ಮಾಡುವಾಗ ಯೋಗ ಮುಗಿದಾಗ ತೀರಾ ವಿಲಕ್ಷಣವಾದ ಆನಂದಾವಿರ್ಭಾವವು ಉಂಟಾಗುವದು. (4) ನಿರ್ವಿಕಲ್ಪ ಸಮಾಧಿಯಂಥ ಅವಸ್ಥೆ ಬರುವದು. (5) ಅವ್ಯಕ್ತ, ತಮಸ್ಸು, ಅಂಧಕಾರ, ಶೂನ್ಯ ಇವು ಅಡ್ಡ ಬರುವವು ಎಂಬ ರೂಪದ ಪೂರ್ವಗ್ರಹಗಳನ್ನು ಎಂದೂ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಡಿರಿ. ಮತ್ತು ಹೀಗೆ ವಿಚಾರಿಸಿರಿ. (1) ವೃತ್ತಿಗಳಿರುವದನ್ನೂ ಇಲ್ಲದ್ದನ್ನೂ ಅರಿಯುವ ಚೈತನ್ಯವೇ ತಾನಾದ್ದರಿಂದ ಈ "ತಾನು" ವಿಷಯವಲ್ಲ. (2) 'ಒಂದು ಸಮಯ' 'ಕ್ಷಣ' ಗಳೆಲ್ಲವೂ ವೃತ್ತಿಯ ಈಚೆಗಿವೆ. ನೀವು ನಿಮ್ಮ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಬಿಟ್ಟಿರುವ ಕ್ಷಣವಿಲ್ಲವೇ ಇಲ್ಲ. ಹೊಸದಾಗಿ ಸೇರುವ ಕ್ಷಣವೂ ಬರುವದಿಲ್ಲ. ಅದೇ ನಿಮ್ಮ **ಸ್ವರೂಪ. ಸ್ವಭಾವ** (3) ವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಬರುವ ಆನಂದವು ಮಿಥ್ಯಾಭಾಸವು. ಅದು ಬಂದರೂ ಅದನ್ನು ದಾಟಿ ಹೋಗಿರಿ. ವಿಚಾರದಿಂದ ತಳ್ಳಿ ಹಾಕಿರಿ. (4) "ತಾನು" ಯಾವ ಅವಸ್ಥೆಗೂ ಸೇರಿದವನಲ್ಲ ತನ್ನಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ಅವಸ್ಥೆಗಳೂ ಕಲ್ಪಿತವಾಗಿವೆ ಎಂದು ವಿಚಾರಿಸಿರಿ. (5) ಈ ಯೋಗದಲ್ಲಿ ಎಚ್ಚರದಿಂದಲೂ ವಿವೇಕ ಪೂರ್ವಕವಾಗಿಯೂ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ನಿಂತು ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಅನುಭವಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಗೊತ್ತುಪಡಿಸುತ್ತ ಹೋಗುವದರಿಂದ ತಮಸ್ಸೇ ಮೊದಲಾದ್ದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವೇ ಇಲ್ಲ. ಹಾಗೇನಾದರೂ ನಿದ್ರಾದಿ ದೋಷಗಳು ಕಂಡುಬಂದರೆ ಕೂಡಲೇ ಜಾಗ್ರತರಾಗಿ ಮತ್ತೆ ವಿವೇಕ ಮಾಡಿರಿ.

8. ಹೀಗೆ ವಿವೇಕದ ಬಲದಿಂದಲೇ ಏಕಾಗ್ರತೆಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಿ ಹಿಂದೆ ಹೇಳಿದಂತೆ ಶ್ರವಣ ಮನನಗಳಲ್ಲಿ ನಿಶ್ಚಯವಾದ ಅನುಭವಸ್ವರೂಪನಾದ "ತಾನು" ಎಂಬ ಸ್ವರೂಪವನ್ನೇ ಲಕ್ಷಿಸಿದಾಗ ಕೊನೆಗೆ ತಾನಾಗಿಯೇ ನಿಲ್ಲುವಿರಿ. ಅದು ನಿದ್ರೆಯಲ್ಲ, ಎಚ್ಚರವಲ್ಲ, ಕನಸಲ್ಲ, ನಿರ್ವಿಕಲ್ಪ ಸಮಾಧಿಯಲ್ಲ. ಎಲ್ಲ ಅವಸ್ಥೆಗಳಿಗೂ ಆಧಾರವಾದ "ತಾನೇ" ಅದು. "ಇದೇನನ್ನ ಸ್ವರೂಪ

ಇದನ್ನುಳಿದು ಇನ್ನೊಂದಿಲ್ಲ. ಇನ್ನೊಂದೆಂಬುದು ಹುಸಿ ತೋರಿಕೆ" ಎಂಬ ನಿಶ್ಚಯವು ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ಹೊಸದಾಗಿ ಮಿಂಚುವದು. ಇದೂ ವೃತ್ತಿ ಜ್ಞಾನವೇ ಆದರೂ ಈ ನಿಶ್ಚಯ ವೃತ್ತಿ ಮಿಂಚುವುದೇ ಅಧ್ಯಾತ್ಮಯೋಗದ ಪರ್ಯವಸಾನ. ಈ ವ್ಯಾವಹಾರಿಕ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಇದು ಒಂದು ಸಮಯದಲ್ಲಾದ ಘಟನೆ. ಈ ಘಟನೆಯಾಗಬೇಕಾದರೆ ತತ್ತ್ವತಃ ಆತ್ಮಸ್ವರೂಪದ ವಿಚಾರವೆಂಬ ಸಾಧನೆಯಿಂದ ಅನಾತ್ಮಗಳೊಂದೊಂದನ್ನೂ ಕೈಬಿಡುತ್ತಾ ಹೋಗಿ ಕೊನೆಗೆ ಆತ್ಮನಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿ – ಎಂದರೆ ವೃತ್ತಿಯು ತನ್ನ ವೃತ್ತಿತ್ವವನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡು. (ವಿಷಯ – ವಿಷಯಿ – perceiver-perceived ಎಂಬೆರಡೂ ಹುಸಿ ಎಂದು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿ ಇದರ ತತ್ತ್ವವು ಈ ಆತ್ಮನೇ ಎಂದಾಗ ಸಹಜವಾಗಿಯೇ ಆತ್ಮನಾಗಿ ನಿಂತು) ಮತ್ತೆ ವೃತ್ತಿರೂಪದಿಂದ ಹೊರಬಿದ್ದೇ ಈ ಘಟನಾರೂಪವನ್ನು ತಾಳುತ್ತದೆ ಎಂದೇ ಹೇಳಬೇಕು. ಇದೆಲ್ಲವೂ ವ್ಯಾವಹಾರಿಕ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಆಡಿದ ಮಾತೇ ಹೊರತು ನಿಜವಾಗಲೂ ಕಾಲವಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯಕಾರಣ ಭಾವಗಳಿಗೊಳಪಟ್ಟು ಉಂಟಾಗುವ ಘಟನಾ ವಿಶೇಷದಂತೆ ಇದಲ್ಲ ಎಂಬುದನ್ನು ಚನ್ನಾಗಿ ನೆನಪಿನಲ್ಲಿಡಬೇಕು. ಕೆಲವರಿಗೆ ಇದಾದಾಗ ಆನಂದಾದಿಗಳ ಆವಿರ್ಭಾವವವೂ ಅವರವರ ಪೂರ್ವಸಾಧನಾದಿಗಳನ್ನವಲಂಬಿಸಿ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆ ಪ್ರಮಾಣದಿಂದ ಆಗಬಹುದಾದರೂ ಇವೆಲ್ಲವೂ ವೃತ್ತಿಯಾದ ಹುಸಿ ತೋರಿಕೆಯೇ ಆಗಿದೆ. ತನ್ನಲ್ಲಿ ಇದೂ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಸಹಜವಾಗಿ ನಿಂತಿರುವುದೇ ನೆಲೆ ನಿಲ್ಲುವಿಕೆಯು. ಆತ್ಮನನ್ನುಳಿದು ಇನ್ನೊಂದೆಂಬುದಿಲ್ಲವೇ ಇಲ್ಲವೆಂಬ ನಿರ್ಧಾರದಲ್ಲಿ ನಿಂತಾಗ ವಿಚಾರಿಸುವದಕ್ಕೆ ಏನೂ ಉಳಿಯುವದಿಲ್ಲವಾದ್ದರಿಂದ ಈ ನೆಲೆನಿಲ್ಲುವಿಕೆಯನ್ನು "ನಿರ್ವಿಕಲ್ಪ" ಎಂದು ವೇದಾಂತಿಗಳು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಇದೇ ಸಹಜ ಸಮಾಧಿಯು. ಇದು ಒಂದು ಅವಸ್ಥಾವಿಶೇಷಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ್ದಲ್ಲ. ಆತ್ಮವಿಚಾರದ ಪರ್ಯವಸಾನವಾದಾಗ ಸಹಜವಾಗಿರುವ ತಾನೆಂಬ ಸ್ವರೂಪವೇ ಇದು.

ಭಾಗ ೫

ಪ್ರಮಾಣ ವಚನಗಳು

ಶ್ರೀ ಶಂಕರಾಚಾರ್ಯರು:—(1) ಭ. ಗೀ. ೪ನೇಯ ಅಧ್ಯಾಯದ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ "ಪರಮಾರ್ಥ ದರ್ಶನ ಲಕ್ಷಣೇನ ಯೋಗೇನ ಸನ್ಯಸ್ತಾನಿ ಸರ್ವಾಣಿ ಕರ್ಮಾಣಿ" ಎಂದೂ (2) ೨ನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯದ ೪೯ನೆಯ ಶ್ಲೋಕದ ಭಾಷ್ಯದಲ್ಲಿ "ಸಮಾಧಿ ಯೋಗೇಚ ಇಮಾಂ ಅನಂತರಂ ಉಚ್ಯಮಾನಾಂ" ಎಂದೂ ಈ ಸಾಧನೆಯನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ (3) ಗೀತೆಯ ೬ನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲೆಲ್ಲ ಈ ಯೋಗವನ್ನೇ ಪ್ರಾಧಾನ್ಯವಾಗಿ ಹೇಳಿದೆ. ೫ನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯದ ೨೭–೨೮ನೆಯ ಶ್ಲೋಕಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಸಾಧನೆಯನ್ನು ಸಂಕ್ಷೇಪವಾಗಿ ಹೇಳಿದೆ. (4) ಗೀತೆಯ ೧೨ ನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿಯು "ಜ್ಞಾನಾದ್ಧ್ಯಾನಂ ವಿಶಿಷ್ಯತೆ." ಎಂಬುವೂ, ೧೩ನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯದ ೨೫ನೆಯ ಶ್ಲೋಕದಲ್ಲಿ "ಧ್ಯಾನೇನಾತ್ಮನಿ ಪಶ್ಯಂತಿ" ಎಂಬುವೂ, ೧೬ನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯದ ೧ನೆಯ ಶ್ಲೋಕದಲ್ಲಿ "ಜ್ಞಾನಯೋಗ ವ್ಯವಸ್ಥಿತಿಃ" ಎಂಬದೂ ೧೮ನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯದ ೫೧, ೫೨, ೫೩ ಈ ಮೂರು ಶ್ಲೋಕಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಈ ಯೋಗವೇ ಉಕ್ತವಾಗಿದೆ (5) ಗೀತೆಯ ೨ನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯದ ೫೩ನೆಯ ಶ್ಲೋಕದ ಭಾಷ್ಯದಲ್ಲಿ ಆಚಾರ್ಯರು "ಸಮಾಧೌ ಸಮಾಧೀಯತೇ ಚಿತ್ತಂ ಅಸ್ಮಿನ್ ಇತಿ ಸಮಾಧಿರಾತ್ಮಾ" ಎಂದು ಬರೆದಿರುವ ಸಮಾಧಿ ಶಬ್ದದ ಅರ್ಥವು ಆತ್ಮ ಎಂದರೆ "ತಾನು" ಎಂಬುದೇ ಆಗಿರುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲಿರುವ ಅಚಲಾ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕೆ "ತತ್ರಾಪಿ ಅಚಲಾ ವಿಕಲ್ಪ ವರ್ಜಿತಾ ಬುದ್ಧಿಃ ಅಂತಃಕರಣಂ" ಎಂದು ಹೇಳಿರುವ ಸ್ಥಿತಿಯೇ ಸಿಧ್ಧ್ಯಾಸ ಯೋಗದ ಕೊನೆ. ಇಲ್ಲಿಯೇ "ಯೋಗಂ ಅವಾಪ್ಸ್ಯಸಿ" ಎಂಬುದಕ್ಕೆ "ವಿವೇಕ ಪ್ರಜ್ಞಾಂ ಸಮಾಧಿಂ ಪ್ರಾಪ್ಸ್ಯಸಿ" ಎಂದು ಬರೆದು "ತಾನೇ ಸತ್ಯವು ಮಿಕ್ಕದ್ದೆಲ್ಲವೂ ಹುಸಿ ತೋರಿಕೆ" ಎಂಬ ಅರಿವು ನಿಂತಿರುವ, ವಿವೇಕದಿಂದ ಹುಟ್ಟಿರುವ ಪ್ರಜ್ಞೆಯೇ ಯೋಗವು. ಅಲ್ಲಿ ಬುದ್ಧಿಯು ಹೊಯ್ದಾಡದೆ ನಿಂತು ಸಮಾಧಾನ ಹೊಂದಿರುವದೇ "ಸಮಾಧಿ" ಎನಿಸುತ್ತದೆ ಎಂದು ವಿವರಿಸಿದ್ದಾರೆ.

— ನಿದಿಧ್ಯಾಸ —

ತೇರಿ ಯಾದ ದಿಲ್ಕೀ—ಎಂಬಂತೆ.　　ಫಿಲಂ—ಹರಿಯಾಲಿ ಔರ್ ರಾಸ್ತಾ.

ನಿದಿಧ್ಯಾಸ ಮಾಡೋ। ಇದೇಮಾರ್ಗನೋಡೋ ॥
ಶ್ರೀಗುರುವ ಕೂಡೋ। ಆಲಸ್ಯದೂಡೋ ॥ ಪ ॥

೧

ವೇದಾಂತದಾ। ಶಾಸ್ತ್ರದಾ। ಶ್ರವಣ ಮಾಡೋ।
ಅನುಭಾವದಲ್ಲೀ। ನೀ ಮನನ ಮಾಡೋ ॥
ಸ್ವರೂಪಾತ್ಮದತ್ತಾ। ತಾನೆಂಬುದೇ। ತಾನೆಂಬುದೇ ॥

೨

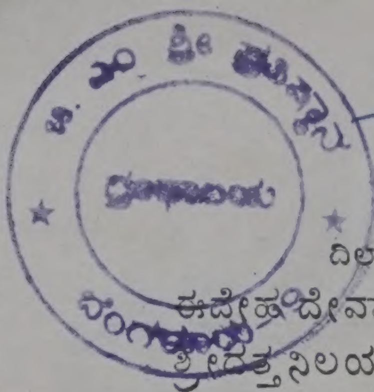
ಏಕಾಂತದೇ। ಕುಳಿತು ನೀ। ಇನ್ನು ನೋಡೋ।
ತಾನಲ್ಲದಾ। ತೋರಿಕೆ। ಎಲ್ಲ ದೂಡೋ!
ಸ್ವರೂಪಾತ್ಮನಲ್ಲೀ। ನೆಲೆನಿಂತು ಕೂಡೋ।
ನೆಲೆನಿಂತು ಕೂಡೋ ॥

೩

ಶ್ರೀಪಾದ ಶ್ರೀ ದತ್ತನೇ। ಆತ್ಮನಿಲ್ಲಿ।
ಮಿಕ್ಕೆಲ್ಲವೂ ಕಲ್ಪಿತಾ। ಈತನಲ್ಲಿ ॥
ಈತತ್ತ್ವ ಕಂಡೇ। ನೀ ಮೌನಿಯಾಗೋ।
ನೀ ಮೌನಿಯಾಗೋ ॥

೪

ಈ ಎಲ್ಲವೂ। ತಾನಾಗಿರ್ಪನಲ್ಲಿ।
ಏನಿಲ್ಲಿದಾ। ಈ ಪರತತ್ತ್ವದಲ್ಲಿ ॥
ಸಚ್ಚಿತ್ಸುಖಾತ್ಮಾ। ಶಂಕರನೆ ಇಲ್ಲಿ।
ಶಂಕರನೆ ಇಲ್ಲಿ ॥

ದೇವಾಲಯ

ದಿಲ್ ಏಕ್‌ಮಂದಿರ ಹೈ ಎಂಬಂತೆ

ಈದ್ವೈತ ದೇವಾಲಯಾ । ಈದೇಹ ದೇವಾಲಯಾ ॥ಪ॥
ಶ್ರೀದತ್ತನಿಲಯಾ । ಈತನೇ ಒಡೆಯಾ । ನೋಡೀಗ
ಈಪೂಜೆಯಾ ॥ಅ॥ ಪ ॥

೧

ತಾನೆಂಬ ಸಾಕ್ಷಿ । ನೋಳ್ಪುದೇ ಧ್ಯಾನಾ ।
ತನ್ಮಯನಾಗುವ ಈ ಆವಾಹನಾ ॥
ಸಾತ್ವಿಕ ಹೃದಯವೇ । ಆಸನವಿನ್ನಾ ।
ಶ್ರೀದತ್ತ ಕುಳಿತಿರುವಾ ॥

೨

ಆತ್ಮನನರ್ಘ್ಯ । ಎಂಬುದೇ ಅರ್ಘ್ಯ ।
ಆತ್ಮನೇ ಎಲ್ಲಾ । ಎಂಬುದೇ ಪಾದ್ಯಾ ॥
ಈತನಿಗೆಲ್ಲವ । ಅರ್ಪಿಸಿ ಸಾಧ್ಯಾ ।
ಆಚಮ್ಯವಾ ನೀಡುವಾ ॥

೩

ಶ್ರವಣದ ಸ್ನಾನಾ । ಮನನದ ವಸ್ತ್ರಾ ।
ತ್ರಿಗುಣವ ಮೀರಿರ್ದ । ಯಜ್ಞೋಪವೀತಾ ॥
ಗಂಧ ನಿದಿಧ್ಯಾಸಾ । ಆ ಪರಾಭಕ್ತಿ !
ಹೂಮಾಲೆ ಶೋಭಿಸುವಾ ॥

೪

ನಿರುತ ಅಮಾನಿತ್ವ । ಗುಣಗಳ ಧೂಪಾ ।
ಶಮೆದಮೆ ಸಾಧನೆ । ಈಗಿಲ್ಲಿ ದೀಪಾ ॥
ಮೂಲೋಕಾ ನೈವೇದ್ಯಾ । ವಿರತಿ ತಾಂಬೂಲಾ ।
ನಾನು ನನ್ನದಿಲ್ಲದಾ ॥

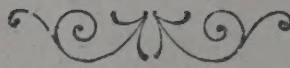
೫

ವರ ಜ್ಞಾನಸಿಷ್ಠಾ । ಆರತಿ ಎತ್ತಿ ।
ಪಡೆದು ತಾನೀಗಲೇ ಜೀವಂತ ಮುಕ್ತಿ ॥
ಗುರು ಸಚ್ಚಿದಾನಂದ । ಶಂಕರ ಬೋಧಾ ।
ನೆಲೆನಿಂತ ಶ್ರೀ ದತ್ತನಾ ॥

ಪುಸ್ತಕಗಳು ಸಿಗುವ ಸ್ಥಳ :—

1. ದೇವರಾಯ ಕುಲಕರ್ಣಿ,
76 ಸರ್ವೇಯರ್ ಸ್ಟ್ರೀಟ್
ಬೆಂಗಳೂರು 4

2. ಶ್ರೀ N. ನಿಖಿಲಾನಂದ ಗುಪ್ತಾ
11, ಗೀತಾನಿಲಯಂ
ನರಸಿಂಹ ಜೋಯ್ಸ ಗಲ್ಲಿ
ಅಲಸೂರಪೇಟೆ, ಬೆಂಗಳೂರು 2

ಶ್ರೀ ದತ್ತನಾಮಾಮೃತ

ಶ್ರೀ ದೇವರಾಯರಿಂದ ರಚಿತವಾದ

೧೦೮ ಪದಗಳ ಸಂಗ್ರಹವು

ಬೇಗನೆ ಹೊರಬೀಳಲಿದೆ.